

Ki egymást szereti...

2 × 45 perces komplex szövegfeldolgozó óra
(magyar, ének-zene, dráma)

Miről szól ez a tanegység?

A szülők rossz hangulata vagy veszekedése minden családban előfordul, és a gyerekek gyakran szenvednek ettől, könnyen félreértik a helyzetet. Az irodalmi műveken keresztül szerephelyzetben találkozhatnak a problémával, ami segíthet a feldolgozásban és a segítségnyújtásban is.

Áttekintő vázlat

5.1 Anya- és apavihar	45 perc
5.1a Anyának rossz a kedve	15 perc
5.1b Apa elviharzik	30 perc
5.2 A békülés titka	45 perc
5.2a Örök harag és egy kis furfang	20 perc
5.2b Veszekedők és békülők	25 perc
Összesen:	2 × 45 perc

Előkészületek

Készüljünk fel arra, hogy kényes problémát érintünk, amiről talán nem is tudnak kivel beszélni a gyerekek. Az irodalmi műveken keresztül tabutémákat is átélhetnek, ami egyrészt katarzissal (érzelmi megrázkódtatással) járhat, másrészt kinyithatja a zsilipeket, és elindulhat a beszélgetés. Legyünk megengedőek, ugyanakkor tapintatosak, kellő humorral és derűvel felvértezettek egy-egy ilyen órán!

5. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Kollár Árpád:
Any ma nem anya
Kiss Judit Ágnes: *Veszekedés* – részlet
a *Babaróka kertje* című mesekönyvből
Két szál pükhödróza...
– magyar népdal,
Resznek (Zala) – (online)
A megtalált nyelv
– magyar népmese

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

ÉVFOLYAM

2. osztály

FELADATOK LEÍRÁSA

5.1 Anya- és apavihar

5.1a Anyának rossz a kedve

„Any ma nem anya” – mondja egy gyerek Kollár Árpád versében.

Hogy lehet ez? Mikor mondhat ilyet egy gyerek? Hallgassuk meg erről a gyerekek véleményét!

Majd olvassák el önállóan Kollár Árpád *Any ma nem anya* című versét, és húzzák alá azokat a képeket, gondolatokat a versből, amik ismerősek a számukra is! Az önálló munka után gyűjtünk össze együtt néhány ismerős „anya nem anya” helyzetet! Például „rossz ruha a kedve”, „anya ma borosta”, „szétszedi magát”, stb.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Any és apa rossz kedvét, veszekedését éljük át a gyerekek szimbolikus formában a vers és mese segítségével.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Problémafelvetés – véleményalkotás
Versolvasás, ismerős és meglepő képek gyűjtése
Hangos olvasás, sor-szerkezet, ütemhangsúly megfigyelése
Mesehallgatás, beszélgetés
Kedvenc meserészlet olvasása, vázlatcímek azonosítása
Zenehallgatás, éneklés

Gyűjtsünk néhány meglepő, váratlan képet is! Melyik mit jelent, illetve milyen hangulatot idéz? Például „rág valami benne”, „anya kihalt állat”, „agyonmosott kabát” stb.

Mitől fél a versbeszélő gyerek?

Olvassuk fel a verset úgy, hogy a hangunk a gyerek aggodalmát fejezze ki!
A vállalkozó gyerekek egy-egy versszakot olvassanak, majd valaki más következzen!

Rávilágíthatunk, hogy a hosszú sorok két félből állnak, és középen kettévághatók.
Az első sorfél 8 szótagos, a második 6 szótagos minden sorban.

anya sötét, | vág a szeme, || rossz ruha a kedve,
anya ül és | lóg a lába, || rág valami benne,

anya kő és | anya láva, || anya ma borosta,
anya teste | száraz tészta, || anya lelke gomba,

5.1b Apa elviharzik

30
perc

Ne legyünk igazságtalanok, ilyen állapot apával is előfordulhat. Biztosan átéltek már a gyerekek „apa nem apa” helyzeteket is.

Figyeljünk meg egy ilyen helyzetet [Kiss Judit Ágnes Veszekedés](#) című meserészletében, amiben Babaróka és szülei szerepelnek (részlet a *Babaróka kertje* című mesekönyvből)! Hogy érzi magát veszekedés közben Babaróka? Mire gondol? Hogyan lesz „apa nem apa”?

Kuckózzanak be a gyerekek a mesehallgatáshoz, majd olvassuk fel nekik a mesét (összefüggően, egy lendülettel)!

Utána beszélgessünk!

Kiderült-e, min vészett össze Mamaróka és apa? Miért nem fontos ez?

Hogyan élte meg Babaróka, amikor a szülei veszekedtek? Mi jutott eszébe ilyenkor? Mit mondott erre az anyukája?

Hogyan próbálta megvigasztalni Babaróka Mamarókát?

Hogyan próbálta megnyugtatni Mamaróka Babarókát?

Mi hozott igazán nyugalmat?

Mindenki keresse meg azt a részt a szövegben, ami a legjobban tetszik neki a történetből! Olvassa el, és készüljön a hangos olvasásra!

Majd tallózzunk a szövegben egy-egy vázlatcím nyomán! Amelyik vázlatponthoz van jelentkező, azt olvassa fel az illető! Ha többen is jelentkeznek, megoszthatják egymás között az olvasást.

JEGYZETEIM

Babaróka énekel
Apa elviharzik, Babaróka megrémül
Mamaróka sír, Babaróka vigasztalja
Babaróka főz
Mamaróka vacsorát készít
Apa megérkezik

Végül az öröm kifejezéseként (és nem félelemből) hallgassuk meg a *Két szál pünkösdrózsza...* kezdetű magyar népdalt (Resznek, Zala) Gryllus Vilmos előadásában. A gyerekek együtt énekelhetnek az előadóval. (A szöveg és a dalfeldolgozás elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.)

Vedd figyelembe!

A mese negyedik bekezdésében van egy hiányos mondat, ami félreérthető. Helyes értelmezése a következő, zárójelben a kiegészítő magyarázat:
„Babaróka megrémült. Apa itt hagyta, pedig nem is csinált semmi rosszat! Néha gondolt. (mármint rosszat) De, ugye, nem azért?”

5.2 A békülés titka

45
perc

5.2a Örök harag és egy kis furfang

Ahány veszekedés, annyiféle okból fakadhat, mégis nagyon hasonlítanak egymásra. *A megtalált nyelv* című magyar népmesében is egy házaspár veszekedésére ismerhetünk rá, és a feleség viselkedése is ismerős lehet. De a férj válasza aligha. Olvassák el a gyerekek önállóan a mesét, és derítsék ki:

- Miért veszett össze a férj és a feleség?
- Mit tett ezután az asszony?
- Mit tett a férje, és miért?
- Szerinted kibékültek-e ezek után?

Önálló olvasás után hallgassuk meg a gyerekek válaszait, és beszélgessünk! Ha nyitottak a problémára, feltehetünk további kérdéseket:

Szerintetek miért ismétlődik meg újra és újra a házastársak között a veszekedés? Mi győzheti le az „örök harag” válaszokat? Miért jó, ha kéznél van egy kis humor?

5.2b Veszekedők és békülők

Alkossanak a gyerekek kis csoportokat, minden csoport egy-egy családot játszik el! Osszák ki a szerepeket maguk között! Legyen a családban apa és anya, legalább egy gyerek, de lehet több is, és velük élhet a nagypapa és/vagy nagymama is.

25
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Keressünk válaszokat a családi veszekedés okára és a békülés módjára, lehetőségére.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mese olvasása, értelmezése, beszélgetés, véleményalkotás
Dramatikus játék a házastársi veszekedés, békülés helyzetére

Találjanak ki egy-egy helyzetet, és játsszanak el egy-egy jelenetet, amikor a szülők összevesznek, majd amikor kibékülnek!

A jelenetből derüljön ki, mi a veszekedés oka, és mi lesz a következménye!

A család többi tagja közben hogyan viselkedik?

Mi vezet a béküléshez? Mi történik, amikor helyreáll a béke?

A csoportok párhuzamosan készüljenek, majd játsszák el egymásnak jelenetpárjaikat!

JEGYZETEIM